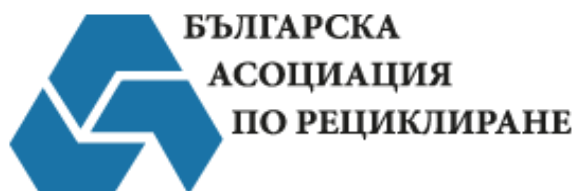

МЕДИА МОНИТОРИНГ

10 МАЙ 2021 г.

Член на:

[Източник: МОСВ](#)

Заглавие: ПРОЕКТ НА ЗАПОВЕД ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАПОВЕД № РД-289/27.05.2016 Г. НА МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Линк: <https://www.moew.government.bg/bg/proekt-na-zapoved-za-izmenenie-i-dopolnenie-na-zapoved-rd-289-27-05-2016-g-na-ministura-na-okolnata-sreda-i-vodite-10675/>

Текст: Проектът на Заповед за изменение и допълнение на Заповед № РД-289/27.05.2016 г. на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на случаите за освобождаване от ограниченията за употреба на опасни вещества в определени материали и компоненти на електрическото и електронното оборудване (ЕЕО) е изготвен във връзка с чл. 21д, ал. 3 и 4 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси. Съгласно тези изисквания, министърът на околната среда и водите утвърждава употребата на определени опасни вещества в електрическото и електронното оборудване (ЕЕО). Разрешението за употреба се предоставят от Европейската комисия за определен срок, който дава възможност на индустрията да продължи да използва

определено опасно вещество, което не е разрешено, докато бъдат разработени надеждни заместители – вещества или технологии.

Крайна дата за съгласуването на проекта на Заповед: **04.06.2021 г.** Становища от заинтересованите лица могат да се подават на e-mail: pkostadinova@moew.government.bg.

Източник: Дир

Заглавие: Настана пълен хаос около забраната на еднократната пластмаса

Бизнесът настоява за гратисен период – вместо от юли, срокът за изтеглянето на осем групи продукти за еднократна употреба да се разтегли до изчерпване на количествата

Линк: <https://business.dir.bg/ikonomika/nastana-palen-haos-okolo-zabranata-na-ednokratnata-plastmasa>

Текст: От 3 юли ЕС казва "Стоп!" за използването на осем продукта за еднократна употреба. Забраната трябва да бъде пренесена в националните законодателства, като всяка страна вече трябва да приеме необходимите нормативни промени и процедурите за изтеглянето и безопасното унищожаване на вредните продукти от пазара. В България обаче сме в режим на "изчакване" - да видим какво ще се случи.

От юли трябва да забравим за използването на чаши за кафе и други напитки от експандиран полистирол, прибори за хранене (вилници, ножове, лъжици и пръчици), чинии (включително хартиени чинии с пластмасов слой), сламки (освен за медицински цели), бъркалки за напитки, клечки за уши (с изключение на използваните за медицински цели), дръжки за балони, контейнери за храна. Те трябва да бъдат заменени с алтернативи за многократна употреба.

Чашите и кутиите за храна за еднократна употреба не влизат в пълната забрана, за тях е предвиден преходен период до 2029 година.

Алтернативата на еднократните пластмасови продукти са материали от дърво, бамбук, метал или хартия. Според Елеонора Йосифова от "Грийнпийс" е важно да се убедим най-после, че най-добрата алтернатива са продуктите за многократна употреба. При 90% от случаите всеки от нас може да пие напитката си без сламка, коментира тя и посочи, че в почти всички случаи може да разчитаме на продукти за многократна употреба, дори когато сме в планината, на пикник или дори на кафе.

Прекомерното използване на пластмаса в световен мащаб и рециклирането на едва 5% от всички количества ни задължават да предприемем по-строги мерки, смятат експертите. Според изследванията 50% от замърсяването на плажовете, на океаните, на планините се дължи именно на еднократните прибори, бъркалки, чаши, клечки за уши от пластмаса.

Бизнесът за производство и търговия с полимери обаче изчаква да види какви ще са насоките на европейския законодател. Производителите и търговците очакват сериозни отстъпки и дори завой в решението за отпадането на еднократната пластмаса, с която светът изключително много е свикнал.

Държавите изчакват последните насоки от ЕК, ще има ли "завой"

В България наредбата за забраната на еднократните пластмасови продукти още не е готова. От Министерството на околната среда и водите все още отказват да посочат какво точно предприемат в тази посока и какво ще предвижда новата наредба. Оказва се, че много от държавите очакват ЕК да публикува до края на април окончателния вариант на насоките по прилагане на законодателството. По същия начин нашето министерство също изчаква да види какъв ще е окончателния вариант на насоките, за да не влиза в огромни противоречия с нея.

Ние поискахме да има правилно прилагане на директивата без да има двусмислия, коментира за Dir.bg Цветанка Тодорова, председател на асоциацията за преработка и търговия с полимери - Асоциация "Полимери". Много важно е да се прецизира дефиницията за "пускане на пазара", защото има продукти, които са произведени преди трети юли. Ние предлагаме първо пускане на пазара да се счита, когато стоката премине от производителя в търговеца за целия ЕС, за да не се ограничава свободното движение на стоки. Докато според Главна дирекция "Околна среда" на ЕК пускането на пазара трябва да е във всяка отделна страна, но това означава, че се възпрепятства свободното движение на стоки.

Според ЕК, продуктите, произведени до 3 юли, специално приборите за еднократна употреба и всички изделия в забранителния списък, изобщо не трябва да се продават. Ние сме искали гратисен период до изчерпване на количествата, които са произведени преди 3 юли, каза още Цветанка Тодорова.

Чашите за еднократна употреба, които не са в забранителния списък, но подлежат на маркировка, според ЕК ще могат да се продават, но трябва да имат залепени на тях стикери. Това също практически е невъзможно и се иска и в този случай да има гратисен период до изчерпване на количествата, каза Тодорова.

"Няма как да се продават безкрайно, но има количества на склад, има поръчки, които поради неяснота в законодателството се забавят. Клиентите се въздържат да ги вземат, защото не знаят какво ще се случи. Вложени са в тях материали. Самите клиенти не само от България, но и от чужбина забавят поръчките. Ако не се продадат, какво ги правим - унищожават ги? Нали разбирате, че това е лишено от здрава мисъл и икономическа логика", аргументира предложението на бизнеса Тодорова.

Слабо търсене и двойно по-високи цени на биоразградимите полимери

Повече от година, откакто се заговори за забраната, фирмите започнаха да правят индустриални проби с разградими, компостируеми полимери, посочи още Цветанка Тодорова. Вече има компостируеми сламки, прибори, фирмите постепенно се настройват. Все още сравнително малка част от продуктите са с компостируеми материали, защото пазарът не е свикнал с тях и търсенето е слабо. Освен това те са 2-3 пъти по-скъпи от нормалните полимери и все пак изискват известен маркетинг и налагане на пазара.

Според бизнеса има много неясноти дори на европейско ниво. В директивата на ЕС се казва, че могат да се използват полимери, които не са химично модифицирани и се срещат в естествен вид в природата. Реално погледнато няма такива полимери и няма как да бъдат произведени изделия, които да са от изцяло естествени полимери, коментира Тодорова.

Компостируемите, биоразградими материали са с естествен произход като скорбяла, нишесте от картофи, тръстика, използват се различни растения. От тях се правят полимери на растителна основа, но с такива качества, че да могат от тях да се произведат изделия с функцията и свойствата на пластмасата. Ако са вилица и нож - да са достатъчно твърди, за да могат да се използват нормално. Ако са бъркалки за кафе, да могат примерно да не се разтапят. Ако е лъжица да издържа на висока температура, ако се потопи в топла напитка или храна. Различните производители ги правят по различен начин от различни първоизточници. От един картоф не може да направите вилица и бъркалка без да използвате свързващи елементи каквито са полимерите. В алтернативните варианти също в някаква степен има полимери, затова ще е важно как ще се осъществява контрол на качеството на продуктите.

Досега използването на приборите за еднократна употреба е намаляло с 30 на сто, тенденцията продължава, коментират от бранша. Но производителите, търговците, кафенетата, ресторантите, хотелите и т.н. са в период на изчакване да се види какво точно ще се случи.

Бизнесът не може бързо да се приспособи

"Ако се реши да няма период до изчерпване на количествата и започнат проверки дали изискванията се спазват, единствената друга алтернатива са дървените прибори, които не знам дали могат да се набавят достатъчно, дали са качествени и безопасни за контакт с храни. Според различни публикации бамбуковите не са изработени изцяло от дърво, а се смесват със смола меланин и не са много безопасни за човешкото здраве, трябва да се предвиди и някакъв механизъм за контрол на качеството. Целият този законодателен хаос е объркващ за фирмите," коментира Тодорова.

Почти е немислимо за бизнеса да смени изцяло производството и да прави дървени или бамбукови бъркалки например, някои от фирмите преминават на биополимери, а други ще затворят бизнеса си. Всички други дървени и бамбукови прибори идват от Далечния изток. Може да има такова производство в Европа, в България със сигурност няма, категорични са от асоциацията.

"Необходимо е време бизнесът да се приспособи. Някои може да решат да не правят повече такива изделия и да се преориентират към други продукти. Бих казала, че със силови мерки се затварят бизнеси. Затова е необходимо да има стимули и компенсации", отбеляза Цветанка Тодорова. Асоциацията е поискала от МОСВ и икономическото ведомство да има финансови стимули за смяна на производството, безлихвени заеми, някакви грантове по оперативните програми "Конкурентоспособност и иновации", за да се дадат повече възможности на бизнеса да се преориентира. Но в тази икономическа ситуация и липсата на ясна информация отговорът е, че по-скоро това трудно ще се случи.

Фирмите искат и отлагателен период за маркировките на еднократните чаши

Чашите за еднократна употреба няма да бъдат забранени, но подобно на цигарите трябва да бъдат маркирани. Това ще ги оскъпи, основен проблем е, че от 3 юли всички чаши за еднократна употреба трябва да са маркирани или да им се сложат стикери. Според насоките надписът трябва да е на езика на страната, където се пускат. Целият европейски бранш, не само ние искаме надписът да е само на английски, каза Тодорова. Не излиза изгодно за фирма, която не пуска чак такива серии чаши, да печата различни количества на различни езици, откъде да знаят каква част от продукцията ще бъде за износ или ако има договор за износ, ако има отказани поръчки, как ще се пласират на друг пазар, са някои от въпросите. Затова бизнесът иска отлагателен период и за задължението пластмасовите чаши за еднократна употреба също да бъдат маркирани.

"Това са допълнителни машини за печатане, което не може да се случи веднага, да започнат от 3 юли да се печатат. Дори и фирмата да си е предвидила, че вече трябва да печата, самият процес по изработване на такава машина за принтиране не се случва за един ден особено при тази пандемия," каза Тодорова.

Според нея по-практичният вариант е маркировката да се постави директно на чашата вместо да се залепят стикери. При машината за печатане чашите се маркират в момента, в който излизат при раздуването на фолиото. Това е част от самия процес на производство на чашите, който е високоскоростен. Лепенето на стикери също е възможно, но това създава проблем при рециклирането на тези чаши, защото все пак трябва да се отлепи този етикет при рециклиране, което ще затрудни процеса. Затова фирмите изчакват насоките на ЕС и на българското екоминистерство и в голямата си част още не са закупили такива машини.

Възможно е по подобие на найлоновите торбички да бъде въведена продуктова такса за производителите на чашите за еднократна употреба. Друг е въпросът дали такова решение ще бъде работещо както за найлоновите торбички, за тези без дръжките няма такава такса и те все още се използват и са навсякъде.

Заради продуктовата такса всъщност определено има намаляване на потреблението на торбичките с дръжки, коментира Тодорова. Самият факт, че трябва да си платиш в магазина, те кара да се замислиш дали да си вземеш торбичка от вкъщи за многократна употреба. Такава е целта за чашите, което означава, че и за тях вероятно ще бъде въведена такава мярка т.нар. разширена отговорност на производителя.

Новият парламент също мъдри промени в Закона за управление на отпадъците. От "Изправи се. Мутри вън" предлагат със средствата, които се събират от разширена отговорност за производителя да се правят информационни кампании от организациите по оползотворяване. Според асоциация "Полимери" информационните кампании трябва да се правят от браншовите асоциации, които по-професионално могат да предадат посланията. Затова от асоциацията са предложили те да правят по-широките информационни кампании. Всъщност може би друго правилно решение е да ги прави Министерството на околната среда и водите в партньорство с браншовите организации. Но и по тези въпроси неяснотата е пълна.

Франция прави отстъпки за авиопревози, болници, кетъринг

И докато ние още изчакаме, другите страни вече прилагат отделни политики в тази посока. Франция вече има изработено законодателство за забрана на еднократните пластмасови продукти. Във френското законодателство например са разписани изключения за приборите, когато става въпрос за авиопревози, болнични заведения и организирани системи за кетъринг, защото там няма как да се използват алтернативни прибори. Но в същото време френското законодателство по-строго регулира маркирането. Страната забранява лепенките върху единичните плодове, като при ябълките например, разрешени са ако са от компостируем материал, от биополимер, което не е включено в директивата.

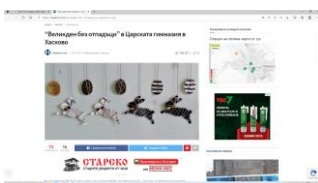
Различните страни преценяват самостоятелно, някои разширяват обхвата на директивата и предприемат по-ограничителни мерки. В Италия например на първо четене са гласували пускането на пазара на продукти за еднократна употреба, направени от материали, които са органично рециклируеми заедно с храната, с която са предназначени да влязат в контакт и се произвеждат от нарастващ процент на възобновяеми суровини. В Италия и Гърция специално индустрията за продукти еднократна употреба е широко разпространена. За да защитят местната индустрия в момента те предлагат да се използват компостируеми прибори. Те обосновават решението си с членове на директивата, според които хигиената и безопасността на храните да не се излага на риск. Затова се разрешава, когато има кетъринг или храна за път, храна за доставка на болници и училища да могат да се използват прибори от биоразградими компостируеми полимери. Тяхната идея е като се съберат с хранителните отпадъци директно да отидат в завода за компостиране и по никакъв начин да не замърсяват.

У нас съпредседателят на "Зелено движение" и депутат от "Демократична България" Борислав Сандов прояви инициатива и направи опит за първа стъпка в забраната на пластмасови продукти - той предложи на председателя на Народното събрание депутатите да дадат пример, като спрат да използват бъркалки и преустановят поръчките на пластмасови бутилки за вода до 1,5 литра, което не само не е екологично, но е и скъпо. "Представете си колко бутилки се зареждат многократно в парламента всеки ден", каза Сандов за Dir.bg и предложи депутатите да си пълнят в собствени чаши, бутилки или да се използват стъклени амбалажни бутилки, които да заменят пластмасовите. За това решение не е нужно гласуване в парламента, но до момента отговор от председателя на парламента няма.

Източник: [Haskovo.live](https://haskovo.live)

Заглавие: "Великден без отпадъци" в Царската гимназия в Хасково

Линк: <https://haskovo.live/%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B4%D0%B5%D0%BD-%D0%B1%D0%B5%D0%B7-%D0%BE%D1%82%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D1%86%D0%B8-%D0%B2-%D1%86%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B3%D0%B8%D0%BC/>

Текст: В инициативата "Великден без отпадъци" се включи ПГДС „Цар Иван Асен II“ – Хасково, съобщават от училището.

Теодора Тодорова, Рая Жекова и Дария Караатанасова от 8д клас, специалност Геодезия, заедно с класния си ръководител Нели Беливанова, показаха, че Великден е отлична възможност да демонстрират творчество и да сътворят шедеври от отпадъци.

Учениците изработиха оригинална великденска украса само с остатъци от картон, опаковъчна хартия, плат, конци, копчета, черупки от яйца. Така те вдъхнаха втори живот на отпадъците от бита, без да нанасят вреда на околната среда.

Източник: Bgonair.bg

Заглавие: Един тон отпадъци бяха събрани при почистването на Стара река от Пещера до град Батак

В най-мощната акция до момента се включиха над 50 доброволци

Линк: <https://www.bgonair.bg/a/2-bulgaria/225974-edin-ton-otpadatsi-byaha-sabrani-pri-pochistvaneto-na-stara-reka-ot-peshtera-do-grad-batak>

Текст: Един тон отпадъци бяха събрани при почистването на Стара река от Пещера до град Батак. В най-мощната акция до момента се включиха над 50 доброволци. Разпределени в стотици чували, отпадъците бяха транспортирани и депонирани на общинските сметища в Батак и Пещера.

След кратък инструктаж, въоръжени с найлонови чували, ботуши, ръкавици и дезинфектанти, осигурени от общината и едно от големите предприятия в града, доброволците поеха по течението на реката от Пещера до Батак. Навлязоха в най-стръмните и опасни дерета, където са изхвърлени множество автомобилни гуми, пластмасови бутилки, чували с дървени стърготини, строителни отпадъци, дори матраци.

"Пластмаса, опаковки от цигари, найлонови пликчета - не са разградими. Отпадъци, които би следвало да се постареем ние като граждани да не се отзовават сред природата, защото ние без природа сме нищо", заяви Ангелина Карамфилова.

Сериозно замърсени се оказаха и паркингите по пътя до Батак.

"Много туристи, много коли минават тук в района. За съжаление, знаете, хората отварят прозореца и изхвърлят навън", каза Ангел Желязков, изпълнителен директор на предприятие в Пещера.

"Няма нужда да бленуваме за Швейцария или за някъде другаде. Това може да се види в България, че реално може да стане. Чисти реки с много риба, със семейства, където почиват семейства, които почистват след себе си", категоричен бе организаторът на почистването Ангел Христов.

В акцията се включиха служители на местната община и работници от близките предприятия. Кметът на Пещера, който също се включи в акцията, съобщи, че глобата за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци е 50 лева.

"На няколко места има камери и вече за година и половина може би около 10 акта има", каза Младенов.

В почистването се включи и кучето Блу, което е осиновено от приют.

"Той е добър помощник и обича чистата природа", сподели Ирена Йончева.

След почистването на коритото, в края на месеца реката ще бъде зарибена с пъстърва.